

УДК 349.6

DOI: 10.31733/17-03-2023-712-713

В. КІЗІЛОВА

здобувач вищої освіти

Науковий керівник:

к.іст.н., доц. **А. ЯКУНІНА**

*(Дніпровський державний
технічний університет)*

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО. ОХОРОНА ВОД В УКРАЇНІ

Екологічне право України — це сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини, що складаються з приводу використання, відтворення природних ресурсів в їх неподільному стані з природним середовищем, охороною навколишнього природного середовища і забезпечення екологічної безпеки, метою яких є досягнення гармонійного співвідношення між природою і суспільством.

Актуальність теми. У зв'язку із загостренням екологічних проблем, пов'язаних із забрудненням водних ресурсів в Україні, питання збереження якості води є досить актуальним, оскільки для нормального існування людям необхідна питна вода. Це зумовлює необхідність удосконалення відповідного законодавства з метою впорядкування раціонального використання водних джерел і подальшого формування ефективного, адекватного організаційно-правового механізму охорони вод.

Система екологічного законодавства передбачає галузевий, тобто з огляду на предмет правового регулювання, поділ нормативно-правових актів. Така її структура зумовлена комплексним характером відносин, що потребують правового забезпечення. Система законодавства передбачає поділ на дві частини: Загальну та Спеціальну.

До загальної частини відносяться НПА: ЗУ «Про охорону навколишнього середовища», «Про екологічну експертизу», Постанова КМУ «Про затвердження положення про державну систему моніторингу довкілля» та інші.

До спеціальних НПА відносяться: Земельний кодекс, Водний кодекс, Лісовий кодекс, Кодекс України про надра, Закони «Про охорону атмосферного повітря», «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», Про природно-заповідний фонд» та інші.

Зміст предмета екологічного права складають відносини стосовно використання природних ресурсів (природоресурсні правовідносини) та правовідносини в галузі екології (природоохоронні правовідносини). Таким чином, норми, що регулюють дані правовідносини, формують окремі підгалузі екологічного права, яке, в свою чергу, є комплексною галуззю права.

Екологічні правовідносини - це суспільні відносини, що врегульовані нормами екологічного права, які виникають, існують і припиняються відповідно до вимог і на підставах, передбачених законодавством.

Екологічному праву притаманні ті ж методи регулювання, що й іншим галузям права, але є й властиві тільки цій галузі. Це, насамперед, метод екологізації. Його застосування обумовлено наступним. Будь-яке природокористування має враховувати закони природи, підпорядковуватися їм. Щоб це відбувалося не стихійно, а упорядковано, необхідно екологізувати кожну дію, пов'язану із впливом на навколишнє природне середовище.

На одну людину в Україні в середньому припадає лише 1 тис. кубічних метрів річкового стоку у рік, у той час, як за оцінкою Європейської Економічної Комісії ООН держава, водні ресурси якої не перевищують 1,7 тис. кубічних метрів на людину, вважається водонезабезпеченою.

Особливості нераціонального використання водних ресурсів призвели до порушення норм якості води до таких рівнів, які ведуть до деградації водних екосистем. Значна частина населення України використовує для своїх життєвих потреб недоброякісну воду. До основних забруднюючих воду речовин належать нафтопродукти, феноли, азот, важкі метали. Основними причинами забруднення поверхневих вод є скид неочищених та не досить очищених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації; надходження до водних об'єктів

забруднюючих речовин у процесі поверхневого стоку води із забудованих територій та сільгоспугідь; ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Забруднення вод призводить до виникнення різноманітних захворювань населення, зниження загальної резистентності організму і, як наслідок, до підвищення рівня загальної захворюваності, зокрема на інфекційні та онкологічні захворювання.

Діюча нині система моніторингу вод є неефективною та застарілою, не відповідає сучасним європейським стандартам.

Основні речовини, що призводять до забруднення, - сполуки важких металів, сполуки азоту та фосфору, нафтопродукти, феноли, сульфати, поверхнево-активні речовини. Останнім часом зростає забруднення медичними відходами та мікропластиком, яке на сьогодні не контролюється

Відповідно до статті 110 Водного кодексу України, порушення водного законодавства тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно з законодавством України.

УДК 347.121+342.7

DOI: 10.31733/17-03-2023-713-715

І. КРАВЕЦЬ

курсант ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції

Науковий керівник:

к.ю.н., доц. **Марина ЮНІНА**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Із моменту повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України, велика кількість людей, переважно зі східних областей, змушена була покинути своє колишнє місце проживання, щоб шукати прихисток у більш безпечних регіонах. Мова йде про величезні показники внутрішньо переміщених осіб, чисельність яких можна порівняти із тими, що були у часи Другої світової війни або катастрофі на Чорнобильській атомній електростанції. [1]. Державний апарат України не обійшов питання врегулювання правового статусу вказаних осіб, а натомість почав активне вдосконалення вітчизняного законодавства задля забезпечення ефективності надання соціального захисту. Для найкращого розуміння цілісної картини змін до законодавства видається доцільним проаналізувати найбільш основні з них [2].

За даними Міністерства соціальної політики України кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей, а також Автономної Республіки Крим та міста Севастополя станом на 06 квітня 2021 року становить 1 473 650 осіб. З них осіб працездатного віку – 397740, дітей – 195884, осіб з інвалідністю – 51586, пенсіонерів – 764427, сімей – 1195680 [3]. За даними УВКБ ООН на початок 2022 року в Україні налічується 2,1 млн внутрішньо переміщених осіб, яким буде надано допомогу протягом першого півріччя 2022 року [4]. За даними останнього дослідження Міжнародної організації з міграції (МОМ) кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні станом на вересень 2022 року зросла до 6,9 млн осіб [5].

Варто зазначити, що правовий статус «внутрішньо переміщена особа» не є новою категорією як для України, так і для світової практики. Необхідність надання допомоги особам, які вимушені з об'єктивних причин стихійно змінити місце свого проживання з'явилася в 70-х роках ХХ століття в результаті цивільних війн, що розгорілися на територіях Анголи, В'єтнаму, Камбоджі та Судану [6].

У міжнародних правових актах та національному законодавстві осіб, що з різних обставин змінили своє місце проживання, позначають різними термінами: «біженці»,